USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Evy Šonkové a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Sylvy Šiškeové v právní věci žalobce: **C. T. N.**, zastoupený Mgr. Tomášem Císařem, advokátem se sídlem Vinohradská 22, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 4. 2023, č. j. OAM-2/LE-BA02-HA15-2023, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 24. 7. 2023, č. j. 35 Az 1/2023-66,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce je vietnamským státním příslušníkem, který v České republice podal v lednu 2023 žádost o mezinárodní ochranu. Již v roce 2019 odcestoval do Rumunska za prací, kde pobyl dva roky, a poté byl několik měsíců v Německu. Žalovaný mu v záhlaví uvedeným rozhodnutím mezinárodní ochranu podle § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, neudělil. Žalobce proti tomuto rozhodnutí podal žalobu, kterou Krajský soud v Plzni shora označeným rozsudkem (dále jen „krajský soud“ a „napadený rozsudek“) zamítl.

[2] Podle krajského soudu žalovaný správně považoval za tvrzené důvody žádosti o mezinárodní ochranu ekonomické problémy žalobce ve Vietnamu. Hrozilo mu údajně pronásledování či nebezpečí vážné újmy ze strany jeho věřitelů. Žalobce pouze konstatoval, že se na příslušné orgány ve Vietnamu nemohl obrátit, neboť tamním lidem je obecně známo, že „černé společnosti“ (od kterých si půjčil peníze) jsou často napojeny na veřejnoprávní orgány. I když po žadateli o azyl nelze požadovat, aby vyčerpal prostředky vnitrostátní ochrany v případě, že existuje opodstatněná nedůvěra v jejich funkčnost, v dané věci tomu tak nebylo.

[3] Z informace o zemi původu, na niž žalobce odkázal (ze dne 14. 6. 2022), vyplynulo, že ze strany veřejnoprávních orgánů docházelo v některých případech ke špatnému

zacházení s fyzickými osobami, avšak tyto případy se týkaly zejména aktivistů a osob zapojených do politiky, nikoli osob v jeho situaci. Z dalšího pramene (Informace Ministerstva zahraničních věcí, dále jen „informace MZV“, z 28. 2. 2023) žalovaný ověřil, že Ve Vietnamu platí dostatečná právní úprava na ochranu osob, které se dostaly do problémů vlivem uzavření půjčky, která překračuje zákonné hranice (lichva). Dlužníci se mohou obrátit na příslušné orgány, které jim poskytnou pomoc. Je prověřován účel, ke kterému půjčené peníze sloužily, ale jinak nejsou dlužníci nijak postihováni. Žalobce neuvedl žádné relevantní důvody, proč by ve Vietnamu systém ochrany práv nefungoval. Proto podle krajského soudu neobstojí tvrzení žalobce, že se na příslušné orgány ve Vietnamu nemohl obrátit. Nemožnost splácení dluhu soukromým osobám v zemi původu nemůže být bez dalšího ani důvodem pro udělení humanitárního azylu.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojí proti napadenému rozsudku kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel uváděl kasační důvod i podle § 103 odst. 1 písm. c), ovšem v tomto ohledu neuvedl žádnou argumentaci.

[5] Stěžovatel namítá, že bylo rozhodováno na základě neúplně zjištěného skutkového stavu věci a neúplného poznání o stavu bezpečnosti ve Vietnamu. Správní orgán téměř vůbec nezohlednil shromážděné podklady a nevázal je k aktuální situaci stěžovatele a krajský soud jeho argumentaci zcela potvrdil.

[6] I když krajský soud a žalovaný považují za důvod stěžovatelovy žádosti o mezinárodní ochranu pouze ekonomické důvody, má stěžovatel za to, že předestřel konkrétní „azylový příběh“, který jasně dokládá, že jeho hlavním důvodem je strach z nemožnosti domoci se ochrany vlastního státu před věřiteli. Informace MZV sice popisují, že lichva je ve Vietnamu posuzována jako protiprávní jednání, nicméně z nich nevyplývá, že by stát takovéto jevy potíral nebo že by oběti lichvy měly zaručenou ochranu. Jestliže tedy žalovaný a krajský soud mají odlišný názor oproti tvrzení žalobce (který nemá reálně možnost žádnými listinnými či jinými důkazy své obavy podepřít), měla by být zpráva o zemi původu zpracována tematicky tak, aby byla použitelná jako podklad pro vydání rozhodnutí.

[7] Žalovaný se ve svém vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěry krajského soudu a navrhl její odmítnutí pro nepřijatelnost, resp. zamítnutí. Má za to, že zjistil skutečný stav věci, zabýval se všemi skutečnostmi, které stěžovatel v průběhu správního řízení uvedl, opatřil si potřebné podklady a objektivní informace pro rozhodnutí, avšak stěžovatelem uváděné důvody neshledal za důvody azylově relevantní. V průběhu správního řízení stěžovatel vůbec nezmiňoval nedůvěru vůči veřejnoprávním orgánům ve Vietnamu. Toto tvrzení bylo účelově uvedeno až v žalobě a poté v kasační stížnosti. Stěžovatel především opakuje žalobní námitky, s nimiž se již vypořádal krajský soud.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[8] Kasační stížnost je včasná a projednatelná.

[9] Podle § 104a s. ř. s. Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, pokud svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS).

[10] Stěžovatel k otázce přijatelnosti své kasační stížnosti nic netvrdil. Řízení o kasační stížnosti je ovládáno zásadou dispoziční. Obsah a kvalita kasační stížnosti do značné míry předurčují obsah rozhodnutí soudu (viz např. rozsudek ze dne 26. 1. 2015, č. j. 8 As 109/2014 - 70). Jde proto k tíži stěžovatele, pokud v kasační stížnosti netvrdí důvody, pro které má být kasační stížnost přijatelná.

[11] Napadený rozsudek není nepřezkoumatelný. Krajský soud své závěry řádně zdůvodnil a srozumitelně vysvětlil. Z napadeného rozsudku je též zřejmé, jak soud uvážil o žalobních námitkách. Námitkami směřujícími proti úvahám žalovaného se NSS nezabýval, neboť předmětem jeho přezkumu jsou toliko závěry krajského soudu.

[12] Stěžejním argumentem stěžovatele pro udělení doplňkové ochrany jsou obavy z věřitelů, před nimiž mu stát není schopen poskytnout ochranu (tento důvod nicméně uvedl poprvé až v žalobě). Nejvyšší správní soud se opakovaně situací vietnamských dlužníků žádajících o mezinárodní ochranu zabýval (srov. usnesení ze dne 6. 1. 2022, č. j. 5 Azs 61/2020-30, ze dne 25. 9. 2023, č. j. 5 Azs 99/2023-31, nebo ze dne 19. 10. 2023, č. j. 10 Azs 219/2023-32 a další). Z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že subjektivní nedůvěra vůči vnitrostátním orgánům neodůvodňuje rezignaci na využití ochrany státu (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2013, č. j. 5 Azs 11/2012-23). Břemeno tvrzení ohledně nedostupnosti (resp. nedostatečnosti) ochrany v zemi původu pro stěžovatele leželo na něm (rozsudek NSS ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008-62). Hned v několika případech již NSS vyslovil závěr, že ve Vietnamu jsou reálně zajištěny mechanismy účinné ochrany například u policie či jiného státního orgánu a že vietnamská legislativa postihuje případy lichvy. K informaci MZV ze dne 23. 2. 2022, č. j. 103966-6/2022-LPTP, z níž v této věci vycházeli žalovaný i krajský soud, pak Nejvyšší správní soud uvedl, že je-li podle ní ve Vietnamu státními orgány postihována nejenom lichva, ale i samotné nelegální poskytování půjček (příjemce těchto půjček je považován za oběť trestného činu), nelze bez dalších konkrétních informací předpokládat, že dlužník nebude ze strany státních orgánů chráněn před výrazně závažnějším jednáním, které by spočívalo v násilném vymáhání těchto pohledávek (srov. usnesení č. j. 5 Azs 99/2023-31). Protože však stěžovatel žádné takové konkrétní informace nepředložil, nelze než uzavřít, že se krajský soud na základě pro věc relevantních podkladů správně posoudil, že po něm bylo možné požadovat, aby se primárně domáhal ochrany před věřiteli přímo v zemi původu.

IV. Závěr a náklady řízení

[13] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost podmínky přijatelnosti nesplňuje. Posuzovaná věc se netýká právních otázek, které dosud nebyly řešeny judikaturou zdejšího soudu, ani těch, které jsou judikaturou řešeny rozdílně; nebyl shledán důvod pro přistoupení k judikaturnímu odklonu; ani nebylo

shledáno zásadní pochybení krajského soudu, ať už v podobě nerespektování ustálené soudní judikatury či ve formě hrubého pochybení při výkladu hmotného nebo procesního práva. Nejvyšší správní soud tudíž kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[14] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 a § 120 s. ř. s. (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, bod 53). Stěžovatel ve věci neměl úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak toto právo měl, nevznikly náklady nad rámec běžné činnosti.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. listopadu 2023

Mgr. Eva Šonková
předsedkyně senátu